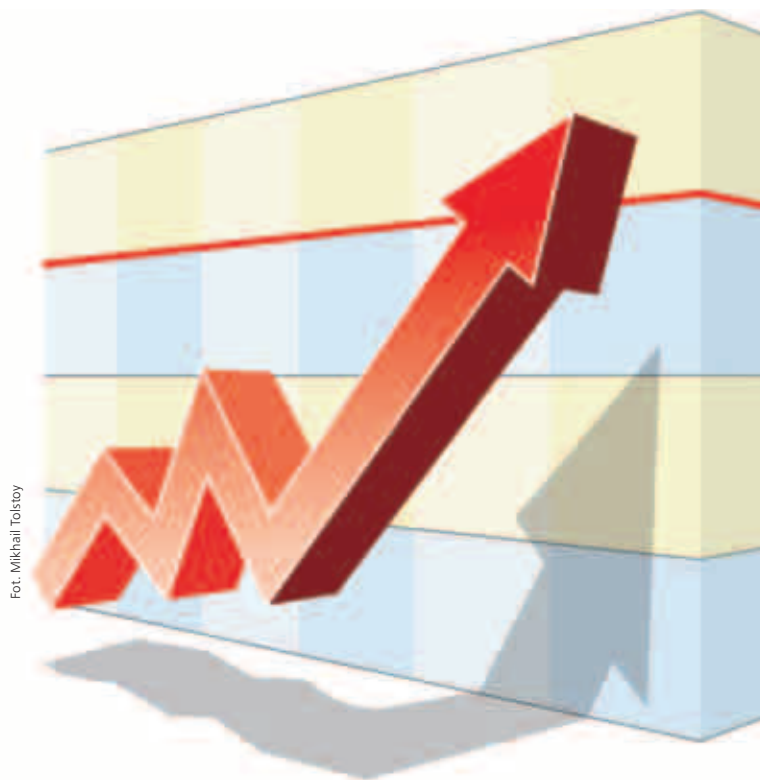

Bariery i perspektywy rozwoju e-administracji

(fragment książki „Elektroniczna gospodarka w Polsce – raport 2005”, przygotowanej przez Instytut Logistyki i Magazynowania)

Fot. Mikhail Tolstoy

Niski poziom edukacji obywateli w zakresie nowoczesnych technologii informatycznych również uznany został przez urzędy jako czynnik utrudniający proces rozwoju.

Ograniczony dostęp obywateli do Internetu (6,8 proc.) oraz brak wspólnych standardów wymiany dokumentów (6,4 proc.) uznane zostały przez urzędy jako znaczące czynniki, utrudniające proces rozwoju e-administracji. Ten pierwszy czynnik wskazywany był przez ok. 5 do 6 proc. przez wszystkie urzędy, natomiast świadomość braku standardów była nieznacznie wyższa w grupie urzędów centralnych, marszałkowskich i wojewódzkich (7–8 proc.), niż w grupie II urzędów (5–6 proc.).

Niski poziom edukacji obywateli w zakresie nowoczesnych technologii informatycznych również uznany został przez urzędy jako czynnik utrudniający proces rozwoju i był wskazywany częściej przez urzędy starostw powiatowych, miast na prawach powiatu i gmin, prawdopodobnie dlatego, że osoby pracujące w urzędach terenowych administracji publicznej częściej spotykają się z takim problemem, niż urzędnicy pracujący w dużych placówkach, w dużych skupiskach miejskich.

W porównaniu z rokiem 2004 w niewielkim stopniu (o 2,6 punktu procentowego) wzrósł odsetek urzędów posiadających własną komórkę odpowiedzialną za informatyzację. Tego typu jednostka występowała w mniej niż połowie badanych urzędów (43,7 proc.). Spadł natomiast o 6,3 punktu procentowego odsetek urzędów korzystających z usług firm zewnętrznych

w zakresie obsługi informatycznej. Jednocześnie spadła (z 9,5 proc. do 7,7 proc.) liczba urzędów, które we własnym zakresie opracowały oprogramowanie. Wynikać to może z faktu, że podobnie jak w 2004 r., w styczniu 2005 roku w większości urzędów (2004 r. – 67 proc., 2005 r. – 69,6 proc.) obsługą informatyczną zajmowała się jedna osoba. W przypadku $\frac{3}{4}$ urzędów I grupy liczba osób zatrudnionych w komórce informatycznej wynosiła cztery osoby i więcej, jednak te urzędy w mniejszym stopniu wskazywały brak środków finansowych jako barierę rozwoju e-administracji. W przypadku urzędów II grupy, 73 proc. urzędów zatrudniało tylko jedną osobę zajmującą się obsługą informatyczną.

Znajdują potwierdzenie wyniki badań rozwoju e-administracji w Polsce w 2004 r., które wskazywały, że „urzędy, planując i realizując swoje działania w zakresie e-administracji, bardzo rzadko kierują się rzeczywistymi potrzebami swoich klientów. Internet jest coraz powszechniej wykorzystywanym narzędziem pracy urzędników. Jednak jego wykorzystanie służy zdecydowanie częściej ułatwieniu pracy urzędnikom niż nawiązaniu kontaktów z obywatelami”¹.

Sytuację tę trudno zmienić, jeżeli prawie nie zmienił się odsetek urzędów (wzrost tylko o 0,3 punktu procentowego), które przeszkoliły swoich pracowników z zakresu technologii informacyjnych i komunikacyjnych. 50,7 proc. urzędów z grupy I oraz jedynie 13,4 proc. urzędów grupy II przeprowadziło tego typu szkolenie dla swoich pracowników w 2005 roku.

Na pytanie „Czy opracowują/opracowali Państwo projekt w ramach działania 1.5 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego?”, aż 71 proc. urzędów udzieliło odpowiedzi odmownej. Najlepiej pod tym względem wypadły urzędy marszałkowskie, z których 83 proc. opracowywało lub opracowało takie projekty, a wśród pozostałych urzędów samorządu terytorialnego i gminnych urzędy z województw lubuskiego, opolskiego i warmińsko-mazurskiego.

Główną barierą w upowszechnianiu podpisu elektronicznego w administracji było nieprzygotowanie urzędów do odbioru dokumentów podpisanych elektronicznie, co stanowiło podstawową przeszkodę we wdrażaniu e-podpisu do codziennego użytku. Przepisy umożliwia-

jące elektroniczne kontakty z administracją wchodzą w życie stopniowo. Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego, wprowadzona ustawą o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, obowiązuje od 21 listopada 2005 r., natomiast rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym ustala m.in. formę urzędowego poświadczania odbioru pism².

Informatyzacja administracji publicznej w Polsce wymaga wdrażania systemów świadczenia usług publicznych drogą elektroniczną, opartych o technologie komunikacji i informacji. Dla zapewnienia efektywności e-usług oraz ograniczenia kosztów ich świadczenia niezbędne są działania w skali państwa związane ze zdefiniowaniem: standardów e-usług publicznych oraz standardów interoperacyjności, schematów XML dokumentów elektronicznych będących w obiegu administracji oraz zasad wymiany danych między jednostkami administracji³.

„Informatyzacja administracji publicznej to nieuchronna konieczność. Będzie postępowała stopniowo, podobnie jak stopniowo będzie postępowała standaryzacja, normalizacja, a regulacje obrosną orzecznictwem i praktyką stosowania prawa.”⁴

1 Elektroniczna gospodarka w Polsce. Raport 2004, Instytut Logistyki i Magazynowania, Poznań 2004, s. 193-194, ISBN 83-87344-12-5.

2 Data obowiązywania: od 14 stycznia 2006 r.

3 www.miastawinternece.pl

4 prawo.vagla.pl

Artykuł stanowi fragment publikacji Instytutu Logistyki i Magazynowania pt. „Elektroniczna gospodarka w Polsce – raport 2005”.

Raport można zakupić w postaci książkowej w Bibliotece Logistyka: www.bibliotekalogistyka.pl.

Bezpłatną elektroniczną wersję publikacji będzie można wkrótce pobrać ze strony Ministerstwa Gospodarki.